

Novosti-Izkušnje-Pobude

KONTRAINDIKACIJE HORMONSKE KONTRACPCIJE

Pri predpisovanju hormonske kontracepcije (HKC) naj bo vodilo naslednje:

Predpisujemo hormonsko kontracepcijo (HKC) s čim nižjo količino estrogena (pri nas sta nizkodozna preparata Stediril M in Microgynon — s 30 mcg estrogena).

HKC predpisujemo individualno in upoštevajmo kontraindikacije. Absolutne kontraindikacije, ko tablet ne predpisujemo, so:

- tromboze oziroma trombembolična bolezen (= TEO) v anamnezi, cerebralna vaskularna oz. koronarna arterialna bolezen;
- suspekti malignom dojk, hormonsko odvisne neoplazme;
- nosečnost;
- hepatalne bolezni od kongenitalnih encimopatij (Rothor, Dubin-Johnson sindrom) do kroničnega hepatitisa, idiopatične zlatenice v nosečnosti, hujše oblike nosečnostiga pruritusa.

Med relativne kontraindikacije štejemo:

1. endokrinološke bolezni (npr. hipotireoza ni kontraindikacija za HKC, prav tako ne hipofunkcije suprarenalne žleze);
2. nevrološke in psihiatrične bolezni (npr. depresije, epilepsije);
3. subdekompenzirane srčne in ledvične bolezni (dekompenzirane bolezni se poslabšajo med jemanjem HKC zaradi retence vode);
4. hematološke bolezni (npr. cickla cell, anaemia);
5. hipertonijske (lažje oblike);
6. alergijske bolezni (kožne bolezni, astma);
7. kožne bolezni (npr. psoriasis vulgaris);
8. očesne bolezni (npr. glavkom);
9. debelost.

Kdaj naj žena takoj preneha z jemanjem HKC?

1. štiri do šest tednov pred predvideno operacijo; če je poseg nepredviden, naj bo pavza vsaj šest tednov po operaciji;
2. po vsaki imobilizaciji;
3. če teža naraste že v prvih mesecih jemanja HKC za več kot 5 kg, priporočamo obremenilni glukozni tolerančni test;
4. če se pojavijo edemi nog, krči v mečih;
5. dolgotrajni glavoboli (tudi v sedemdnevni pavzi med jemanjem HKC);
6. motnje vida;
7. če se krvni pritisk zviša nad 140/90 mm Hg;
8. če žena navaja pruritus ali celo opazimo ikterus, prenehamo s HKC in naredimo jetrne teste;
9. tiščanje v prsih, krvav sputum, ki je lahko znak pljučnih mikroembolij;
10. pri ženah v premenopavzi;
11. tri mesece pred želeno zanositvijo.

Dr. Alenka Pretner-Darovec
(»Zdrav. varstvo« št. 17/78)

ZDRAVSTVENI DELAVCI PRI URESNIČEVANJU PRAVIC IZ ZDRAVSTVENEGA VARSTVA

Najpomembnejši dejavnik pri uresničevanju nalog zdravstvenega varstva, ki tudi v veliki meri vpliva na možnosti in obseg zdravstvenega varstva, so zdravstveni delavci. Njihovo število se je v obdobju 1970—77 povečalo za 36,8 %. Največji je bil prirast medicinskih sester ter zdravnikov specialistov. Leta 1977 smo imeli v Sloveniji na vsakih 687 prebivalcev 1 zdravnika oziroma na 650 prebivalcev, če upoštevamo tudi zdravnike pripravnike. Tudi kar zadeva število zdravnikov oziroma prebivalcev na 1 zdravnika, sodimo med srednje razvite dežele. Povečanje števila specialistov je mnogo večje kot števila splošnih zdravnikov. Število splošnih zdravnikov v glavnem stagnira. Neustrezna usmerjenost zdravstvenega varstva v minulih letih se že kaže tudi v razporejenosti zdravstvenih delavcev. Njihovo število se je namreč hitreje povečevalo v bolnišnicah kot zdravstvenih domovih, ki so nosilci osnovne zdravstvene dejavnosti, medtem ko se je neznatno povečalo njihovo število v zavodih za socialno medicino in higieno ter v zdraviliščih. Tako je 50,6 % vseh zdravnikov zaposlenih v bolnišnicah in le 38,2 % v zdravstvenih domovih. Neustrezna razporeditev kadrov, zlasti zdravnikov ter njihova koncentracija v bolnišnicah oziroma v urbanih središčih, ter beg v različne specializacije je med drugim tudi razlog za slabšo dostopnost zdravstvenih dejavnosti, prepočasen razvoj osnovne zdravstvene dejavnosti in dražje oblike varstva. Vse to seveda tudi zmanjšuje učinkovitost dela zdravstvene službe. Število zdravnikov specialistov je v nekaterih dejavnostih in na nekaterih območjih doseglo že mejo, ki jo dovoljujejo kadrovske normativi.

V minulih letih se je najbolj povečalo število specialistov na področju interne medicine, pediatrije, kirurgije in anesteziologije in rentgenologije, medtem ko ostaja v glavnem nespremenjeno na področju epidemiologije, infektologije, dermatologije, mikrobiologije.

Delegatski obveščevalec
Zdravstvene skupnosti SRS

OBVESTILO

Obveščamo šole in zdravstvene delavce, da smo pripravili popravljen in dopolnjen ponatis skript »Organizacija zdravstvene službe« (dr. M. Mally). Prvotna naklada je namreč pošla, spričo trenutnih potreb in pa dejstva, da bo v doglednem času izšel nov zakon o zdravstvenem varstvu, smo skripta izdali v omejeni nakladi.

Skripta naročajte pri Zvezi društev med. sester Slovenije, Ljubljana, Vidovdanska 9.